

Prologus

Incipit epistola plogi fm Britone i Hieremia ppheta. Hieremias ppheta re. qm plogi dicitur hieronim' ad paula et eustochiu. ad quaru instan na trāstulit libri istū. Dm dicit de iste plogus in quinq' pculas in quaz prima de q' lice

iste ppheta ceteris ppheta simpliciō: v' deat in v'bis. tñ i sen sūb ē eq'lis. vñ dicit hiero. i. Hieremias ppheta re. in secunda pte simplicitatis b' rationē assignat. in q' est multipliciter com mēdat. et ista pō inci pit ibi. Porro simplici tas eloquij re. i. q' cō mēdat a trib'. primo a dignitate. ibi. Sacerdos ex sacerdotib'. scdo a privilegio gte. ibi. Et in matris utero sanctificat. tercio a star' pfectione. ibi. Virginitate re. in tercia pte q' tuor' exp' mātur. sc. ppheticē pus. materia locus. et pphete lamētatiois mod'. Rep' pphete exprimit cum de hie vaticinari erofus est puer. Materia. ibi. Captiuitate v'bis atq' iude re. Dicit em' b' captiuitate duaz tribuum. Hoc tangitur et de ista in iuda tñ re. Lamentatiois modus tāgitur. ibi. Et ciuitatis sue ruinas re. Et q' lamentatio metrice scribit i hebreo. dicit q' fm mēsuras metri et vsuū distinet vsus in latino. ibi. Quod nos mēsure metri re. in q' rta tāgitur mod' agēdi in libro isto cū dē. Preterea ordinē vsionū re. Ultimo dicit q' q' lib' Baruch omiserat. cuiusq' lib' istū ad petitoz eaz trāstulerat corra se emulos. puocabat quos silendo cōpescere rectius erat. ibi. Lib' baruch re. vñ satis plana ē. b' Rusticio. i. simpliciō: et huc expositioni cō cordat ista sequēs. s. Porro simplicitas eloquij. Aliq' tamē exponit. b' Rusticio. i. rudior. q' nō plano ser. c' v' sensu. (mone loquitur sic Esaias s' sub figuris. bus par ē. s' corra hieronym' dicit in glo in principio Esaię. Nemo me putet. Esaiam breuiter posse exponere et vniuersa v' facta cōtineat. sed illud nūq' legit de hieremia. q' nō videt sensib' eē par Esaię. Itē in principio Ezechielis dicit glosa hieronymi. Ezechielis diffi cultatē hebreoz mōstrat traditio. nisi em' quis apd eos sacerdotalis mīsterij dignitatē. i. xxx. annos impleverit. nec principia genesios nec cantica canticorum. nec ex ordium Ezechielis. vel finem legere permittitur. vt ad plenam sententiam et mysticos intellectus plenum bu mane nature tempus accedat. sed hoc nūq' de hieremia legitur quomodo ergo dicitur sensibus par. Respondeo par sensibus dicitur. q' v'robiz de christo et de captiuitate duaz tribuum prophetizatur. s' t' tamē

Incipit prefacio i Die remia ppheta.

Hec interpretatio hieronimi est. Si qd i ea nouerit fm hebreos codices exploret. Illa est septuaginta interpres ecclesie visitata. Que quis nonnulla alit h'cat q' in hebreis codicibus inuenit. tñ v'raq'. i. fm septuaginta fm hebreis aplica auctoritate firmata ē. nō errore neq' reprehensioe supiori s' certo cōsilio septuaginta nonnulli alit dixisse vel p'p'uisse itelligit. Ad iō pmonemus ne q'sq' alterā ex altera velit emendare. qd singulor' i suo genere veritas ob'ruada est.

Incipit plog' i eundē.

Anathorites. id ē (p'fundior in alijs inuenitur. de anathor. f. Uicil'. s. anathor. e. Est vsq' ho' g' Sancti. (die d'itas trib' milib'. i. trib' militibus. ficatus. vnde dicitur. i. Anteq' exires de ventre sanctificauit te. quod de alijs nō legitur. b' Virginitate sua euāgelicaz v'z. s. euāgelica perfectione p' i christi eccl'iam. d'esse dedicans. i. cōphians. per hoc entz q' sub lege seruabat virginitates in sacerdotio. p'cedebat in se continente p'fectionem que docetur in euāgelio. Signant autem dicitur eb'it' ecclesie dedicans. id ē isepabit per fidē adherens. b' Vaticanari. i. pphete

Hieremias ppheta cui hic prologus scribit fmōe q'dē apd hebreos esate 7 osee 7 q'busdaz alijs pph'is v' esse rusticioz sed scribit par ē. q'ppe q' eodē spiritu ppherauerit. Porro simplicitas eloquij de loco ei i q' nat' ē accidit. Fuit. n. anathorites q' est vsq' ho' die vicul' trib' ab hierosolymis distās milib'. sacerdos ex sacerdotib'. 7 i matris utero sanctificat'. v'ginitate sua euāgelicū v'z xpi eccl'ie d'icās. Dic vaticinari exofusē puer 7 captiuitatē v'bis atq' iudee nō solū spū. s' 7 ocul' carnis itui rus ē. Iā decē trib' isrl' asyri' in medos trāstulerāt iū terras eaz colonie gentiū possidebat. Qñ i iuda

translacionē populū in babilonem legitur q' nabuch. rex babilonis pcepit nabuzardan vt tolleret hieremiam et n' ibi mali ei faceret. Sed quare non' prophetizat de captiuitate decem tribuum sed duarum tñ reddat causam cum dicit. p' Jam em' re. continua sic. Non solum spiritu reuelante sed oculis corporis intutus ē captiuitatem duarum tribuum. Jam em' decem tribus israel asyri' in medos trāstulerant. Tandē. iij. Regum. xviij. Trāstans est israel de terra sua in asyrios et cetera. q' Jam terras earum colonie gentium possidebant. Colonia dicitur v'bs vel castrum quod pro defectu indigenarum nouis colonis adimpletur. Item colonia dicitur agricultura vel cultus religionis quia ergo indigenis. id est decem tribubus in asyrios trāstans rex asyriorum misit gentes de babilōe. 7 de chutar de abatib' 7 de emath 7 de sepharuaum que p filijs israel possederunt samariā. et habitauerunt in v'rbibus eius vnde dicitur hic. i. Colonie gentium. i. gētes colētes. i. inhabitātes v'bes decem tribuum possidebant terras eaz. vel colōie. i. agriculture. s' Gentium. i. gētes agriculture dedite. q' a rege asyrioz misse erant ad colētiā sibi terrā decē tribuum. Possidebant terram earum. Vel colonie gentium. i. gentes variū cultū religionis habentes q' sicut dicit. iij. Regum. xvij. Quia quoz gens s' b' n' data est deum iūū. possi. terras earū. i. in iuda tñ. in

Prologus

Postilla fratris Nicolai de Itra sup Hieremiam inci-
pit feliciter. adiunctis additionibus dñi Pauli episcopi
Burgensi. et replicis Parthe de omni ordine minoru.

Prophetā in gentibus dedi te. Verbum pro-
phetia scribitur in Iere. l. ca. et dicitur sibi a
dño. in quo potest notari quatuor cause huius
libri Hieremie que habentur in manibus et
ponendi. videlicet causa efficiens. mate-
rialis. formalis et finalis. Causa vero effici-
ens duplex est. Una principalis. scilicet re-
uelans oia in hō libro p̄nta. Alia instrumentalis. scilicet
Hieremias. q̄ sp̄s sancto dictante scripsit librum istum. Et
hec duplex causa efficiens notat̄ cū dicitur. Dedi te. ita q̄ i sup-
posito huius verbi deditur. q̄ est et ipse deus exprimit̄ causa effici-
ens principalis. In hō autē p̄noie te. causa efficiens instru-
mental̄. Et de utraque potest accipi illud q̄ scribitur. Ezechie
lis. iij. Fili hominis speculatore dedit te domui israel. Ad
hō enī ponit̄ speculator in excelso ut a longe speculet̄. et q̄
videtur fideliter annūciat̄. et sic fecit hieremias. ut statim
videbit̄ in quā generali. et pleni in p̄secutione libri. Causa
vero materialis et formalis potest notari in noie p̄phete cuius
dicitur. Propherā. Ad cuius intellectū sciendū q̄ p̄pheta fuit in
temptatione nois dicitur q̄ p̄cal fuit. q̄ fatum sibi denūciat
ex q̄ sunt longinqua a naturali cognitione humana. et ista
quā ad p̄ns iunt in duplici gradu. q̄ alij sunt p̄mō. p̄-
pter suā eminentiā respectu intellectus n̄ri. cuiusmodi sunt
diuina ad que se habet intellectus noster sicut oculi noctue
ad lucē solis. q̄. Et ap̄ p̄sice. inter ita vero valde lon-
gū et remotū est a cognitione n̄ra incarnationis diuine
mysteriū. ex creaturis enī potest homo deuenire in cogniti-
onē p̄ime cause que deus est q̄ntū ad multas et p̄ditas
et sic p̄philosophi p̄cluserūt de deo plurimas p̄ditiones
Similiter natura hūana p̄ se accepta nō excedit cogniti-
onē n̄ram. sed vni nature diuine et humane in supposito
ubi supra modū trāscēdit facultatē intellectus humani.
mysteriū autē istud denūciat hieremias p̄pheta inter ali-
os valde clare. i. ca. dicens. Ecce dies veniūt dicit dñs
et suscitabo dauid germen iustū. et regnabit rex. et sapiens
erit. et faciet iudiciū et iusticiā in terra. In diebus illis sal-
uabit̄ iuda. et israel habitabit p̄fidenter. Et hō est nomē q̄
vocabūt eū dñs iustus n̄r. Hec est auctoritas q̄ ad lēam
de christo dicitur f̄m oēs doctores hebreos et latinos. ut ple-
nitas videbit̄ dño p̄cedēte. p̄ vocat̄ q̄ dicitur. Suscitabo da-
uid germen iustū. exprimit̄ hūanitas christi q̄ factus est
ex semine dauid f̄m carnē. ad hō. a. p̄ hoc autē q̄ subditur.
Et hō est nomē q̄ vocabūt eū dñs iustus noster. exprimit̄
diuinitas christi clarā et nubi videt̄ q̄ in alijs libris ve-
teris testamētis. q̄ vbi habentur dñs. in hebreo habet no-
men dñi tetragrammaton. q̄ f̄m antiq̄s doctores hebreo-
rū sic est appropriatū altissimo creatori. ut nō liceat ipm
nomē de alio dici. put pleni dicit dñs cōcedente. q̄ ad

locū illū v̄ chētem. Et q̄ hieremias ita clare christi myste-
riū denūciat p̄phete. potest dici de eo quod scribitur
in luce. i. et tu p̄ter prophetā altissimi vocaberis. quia
valde exprimit̄ altitudinē sue diuinitatis. et hoc est mate-
ria principalis huius libri. Unde dicitur. I. ca. sup. x. cap.
Zacharie. q̄ vniuersē p̄phete nō sunt locuti nisi de diebus
messie. q̄ est intelligendū de principali intentione eorū.
q̄ de pluribus alijs sunt locuti. Et f̄m hō deus humanādus
est. subiectū in oibz libris p̄pheticis sicut deus est huma-
natus in euāgelis. q̄ q̄d p̄pheta te. denūciat futurū euāgelii
sicut narrat factū. Sicut enī deus subiectū absolute est sub-
iectū in tota sacra scriptura. sic et in partibus eius subie-
ctū sub rōnibus determinatis. ut dicitur. tū. sicut pleni in p̄-
cipio Genesis. Alia vero sunt longinqua a cognitione hū-
mana p̄pter sue entitatis et veritatis et eternitatis. cuius
modi sunt futura contingētia de q̄to nō est determinata ve-
ritas apud nos. sed est determinata apud eū. et de talibus
est p̄pheta f̄m q̄ dicit Cassiodorus sup p̄. Prophecia ē
diuina inspiratio. et exuentus immobilis veritate denūci-
ans. De talibus vero erat destructio ciuitatis et templi et
captiuitas populi p̄ nabucho. futura. quā hic tenitas p̄-
phete denūciat et scribit in hō libro intantū q̄ voluerit
eū p̄pter hoc occidere. f̄m q̄ dicit infra. xxi. quia nō mor-
tis est viro huic. q̄ p̄pheta aut aduersus ciuitatem istam.
Et hoc est materia huius libri secundaria sub noie p̄phete
te designata. Causa enī formalis huius libri sub noie p̄phete
te designat. Circa quod sciendū q̄ duplex est forma libri
scilicet forma tractatus et forma tractandi. forma vero tractatus
est diuisio libri per partes et capitula. de qua videbit̄ in
p̄secutione libri. forma vero tractandi est modus agendi
q̄ modus est p̄pheticus describendo diuinas reuelatio-
nes hieremie factas. p̄pter quod de ipso potest dici illud
quod scribitur Job. vi. Hic est vera p̄pheta. Et dicitur. vere p̄-
pheta ad differentia pseudo p̄phete qui nō p̄pheta bāt
et diuina inspiratione sicut hieremias. sed aliqui eorū
et p̄pria fictione p̄pter questū et aliq̄ ex reuelatione demo-
ni q̄ sunt mendaces. p̄pter quod false erant in pluribus
p̄phete eorū. Causa finalis huius libri est utilitas vniuersi
salus ecclie que collecta est ex oibz gentibus. et hic finis no-
tatur cū dicitur in gentibus. I. ad utilitatē omnium gentium. p̄pter
quod de ipso potest dici illud. I. ca. dicitur. Dedi te in lucem
gentium ut sis salus mea vsq̄ ad extremū terre. ut sit hō
dñs ad hieremiam dicens. Dedi te in lucē gentium ad illi-
minandū eos lumine fidei et claritate moy. ut sis salus
mea vsq̄ ad extremū terre. et hoc denūciatue n̄ri. quia
christus est salus gentium effectiue. f̄m q̄ dicitur p̄. lxxij. spes
ratus est salutē in medio terre. in hierem. que est in me-
dio climata terre habitabilis in qua operat̄ est salutem
humanā p̄ suā passionē benedictā et resurrectionē et ascē-
sionē in celum. vbi cum patre et spiritu sancto vivit et re-
gnat in secula seculorum Amen.